

Päiväys
13.4.2023

1 (2)

Diaarinumero
148/2023

JULKINEN KUULUTUS

Valitus vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisesta päätöksestä

Vesilain 15 luvun 3 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain nojalla antaman päätöksen sekä ojitustoimituksessa annetun päätöksen johdosta jätetty valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

13.4.2023

Valituksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen tiedoksisaantipäivä on 20.4.2023.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuteen on jätetty valitus Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 27.12.2022 nro 392/2022 vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisessa yhteiskäsittelyä koskevassa hakemusasiassa. Päätös koskee kalojen kasvattamista Vuosnaisten laitoksessa, Kustavi.

Valitusasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja valitus pidetään nähtävillä 13.4. – 11.5.2023 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla (<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/valituskuulutukset.html>). Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitus on ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Kustavin kunnassa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 11.5.2023**. Luvan hakijalle ja viranomaisille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 148/2023.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

Tiedoksianto järjestäytymättömien osakaskuntien osakkaille

Hakemuksessa tarkoitettulla hankkeella saattaa olla vaikutuksia myös seuraavilla yhteisillä maa- tai vesialueilla:

304-419-876-16 (Lanskerin pohjoisluoman vesialue, Pohjois-Vartsalan osakaskunta), 304-419-876-11 (Yhteinen vesialue), 304-419-876-1 (Yhteinen vesialue), 304-403-878-1 (Verkko- ja kalastuspaikka. Yhteinen maa-alue), 304-403-876-6 (Yhteinen vesialue), 304-403-876-5 (Yhteinen vesialue), 304-403-876-26 (Yhteinen vesialue), 304-403-876-11 (Yhteinen vesialue)

Vaasan hallinto-oikeus
Kuulemiskanslia, 029 56 42623

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

Vaasan hallinto-oikeus
PL 204 65101 VAASA
vaasa.hao@oikeus.fi

VALITUS

Valittaja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus),
Ympäristö ja luonnonvarat
PL 236 20101 Turku
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 27.12.2022, nro 392/2022, dnro
ESAVI/41876/2021
Nordic Trout Ab
Kalojen kasvattaminen Vuosnaisten laitoksessa, Kustavi

Vaatus

Varsinais-Suomen ELY-keskus vaatii, että valituksenalaista päätöstä muutetaan. Lupamääräystä 5 tulee muuttaa ravinnepäästöjen osalta siten, että kalankasvatuksesta vuosittain vesistöön aiheutuva laskennallinen päästö vähenee nykyisestä kuormitustasosta 20 %. Tämä tarkoittaa sitä, että kokonaisfosforikuormitus mereen saisi olla korkeintaan 380 kg/a ja kokonaistyyppikuormitus 3 900 kg/a.

Perustelut vaatimukselle

Valituksen kohteena oleva Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös (nro 392/2022), sen perustelut sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen antama lausunto sekä käsitys.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen (392/2022) mukaan kalankasvatuksesta vuosittain vesistöön aiheutuva laskennallinen päästö saa olla enintään 490 kg fosforia ja 5 050 kg typpeä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston on perustellut ratkaisuaan koskien vaikutuksia vesialueeseen ja sen käyttöön muun muassa seuraavasti: Kalankasvatustilaston vaikutusalueella tehdyissä tarkkailuissa on todettu, että ajoittain laitosten lähialueella ravinnepitoisuudet ovat olleet hieman vertailualueen keskiarvoja suurempia. Merkittäviä kalankasvatuksen vaikutuksia rehevyytensä ei ole ollut todettavissa.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen käsityksen mukaan kalankasvatuksen ravinnekuormitus muuttuu nopeasti osaksi muuta merialueen kokonaiskuormitusta ja harvoin tämän tyyppisessä avoimessa systeemissä pystytään suorilla mittauksilla osoittamaan, kuinka paljon havaitusta rehevöitymistasosta johtuu mistäkin eri kuormitustekijästä. Tämä koskee myös esimerkiksi jokien tuomaa hajakuormitusta tai muilta merialueilta tulevaa taustakuormitusta. Joka tapauksessa kalankasvatuksen ravinne päästöt osaltaan ylläpitävät Saaristomeren rehevöitymistä. Lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskus on Nordic Trout Ab:n ympäristölupahakemuksesta 1.3.2022 antamassaan lausunnossa todennut, että laitosten A ja B välissä olevan vedenlaatuaseman pitkäaikaissarjojen perusteella kasvatusalueen tilassa on tapahtunut selvää heikentymistä 2000-luvulla. Päälyslävästössä ja pohjaeläimistössä ei ole ollut nähtävissä selkeitä pelkästään kalankasvatuksesta johtuvia muutoksia, mutta merialueen liiallinen kokonaiskuormitus on aiheuttanut sen, että alueella ei ole ollut Leppäkosken (1975) asteikolla terveiksi luokiteltuja pohjia vuoden 1995 jälkeen. Sinilevien osuus kasviplanktonbiomassasta on viime vuosina vaihdellut 10–30 %:n välillä

Lupaharkinnan perusteluissa aluehallintovirasto esittää myös, että pohjan tila on yksikön A lähellä kohentunut vuosien 2010–2016 välillä. Yksikön B läheisyydessä pohjan tila on pysynyt ennallaan. Muuhun Kustavin alueeseen verrattuna pohjien tila laitoksen läheisyydessä on hyvä. Alueen pohjaeläimistön tila on ekologisen tilaluokituksen mukaan hyvä. Nykyisen kalankasvatustoiminnan vaikutuksia lähialueen pohjaeläimistöön ei ole havaittavissa. Laitoksen vaikutukset ympäröivän vesialueen tilaan ovat tarkkailututkimusten tulosten perusteella olleet lieviä ja veden vaihtuvuus alueella on hyvä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että pohjan tilan arvioinnissa ja sen tilan muutoksia arvioitaessa on otettava huomioon ekologisessa luokittelussa käytetyn rannikkovesien pohjaeläinindeksin (BBI) lisäksi myös Leppäkosken (1975) laatima asteikko, jolla voidaan arvioida pohjien tilaa pohjaeläinlajiston perusteella. Menetelmä on vakiintunut luokittelumenetelmä ELY-keskuksessa merialueen veloitetarkkailutulosten tulkinnessa. Se kuvaa ekologisessa luokittelussa käytössä olevaa BBI-indeksiä herkemmin vesien rehevöitymisen vaikutusta pohjien tilaan. Leppäkosken pohjien likaantuneisuusasteikon mukaan Kustavin merialueella ei ole ollut terveiksi luokiteltuja pohjia vuoden 1995 jälkeen. Lisäksi on syytä ottaa huomioon pohjan tilan kehitys sisällyttäen uudet, alustavat tulokset sekä pohjan olosuhteet. Kustavin-Iniön merialueen kalankasvatustilastojen tarkkailututkimuksen vuosiraportin 2016 (s. 65) mukaan havaintoaseman C pohja Vuosnaisten edustalla laitoksen 409B lähialueella luokiteltiin suuntaa antavasti puolilikaantuneeksi vuonna 2010, jolloin asemalla esiintyi runsaasti *Tubifex costatus* -harvasukasmatoja. Vuonna 2016 harvasukasmatoja ei esiintynyt lainkaan lajistossa, ja asema luokiteltiin puoliterveeksi/puolilikaantuneeksi. Veloitetarkkailuohjelman mukaan alueen pohjaeläintutkimukset tehdään kuuden vuoden välein. Vuonna 2022 otettuja näytteitä analysoidaan vielä ja ne raportoidaan viimeistään lokakuussa 2023. Varsinais-Suomen ELY-keskus on saanut veloitetarkkailun toteuttajalta (Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy) alustavan tiedon, jonka mukaan vuonna 2022 havaintoaseman C yhdessä

pohjaeläinten osanäytteessä olivat valtalajeina liejusimpukat ja harvasukasmadot, joita tavataan yleisesti puolilikaantuneilla ja likaantuneilla pohjilla. Terveen pohjan lajeja oli niukasti (*Ostracoda*, *Saduria entomon* ja *Potamopyrgus antipodarum*). Näiden alustavien tulosten perusteella pohjan tila kalankasvatuksen vaikutusalueella näyttää jälleen heikentyneen.

Aluehallintovirasto on katsonut, että laitosten toiminta on ratkaisun ja lupamääräysten mukaan toteutettuna olennaisilta osin vesienhoidon toimenpideohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden mukaista, eikä merkittävästi vaikeuta vesienhoidon tavoittilan saavuttamista. Vastauksena esitettyihin lausuntoihin ja vaatimuksiin aluehallintovirasto toteaa muun ohella, että alueen virtausolosuhteet ja tarkkailutkimusten tulokset huomioiden nykyisen laajuudesta toiminnasta ei ole todettu aiheutuvan sellaisia vaikutuksia, jotka aiheuttaisivat merkittävää haittaa tai estäisivät vesienhoidon tavoitteiden saavuttamisen.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lausunnossaan 1.3.2022 todennut, että Iniön-Kustavin ulkosaariston ekologinen tila on kaukana vesienhoidon tavoitteesta – viimeksi hyvä tila vallitsi yli 20 vuotta sitten. Syynä tähän on vesimuodostumaan kohdistuva liian suuri ravinnekuormitus, jota pitää vähentää kaikin mahdollisin tavoin. Kalankasvatuksesta aiheutuvaa ravinnekuormitusta on perusteltua vähentää nykyisestä 20 %, mikä tarkoittaisi, että kokonaisfosforikuormitus mereen saisi olla korkeintaan 380 kg/v ja kokonaistyyppikuormitus 3900 kg/v. Tämä mahdollistaisi silti kasvatettavien kalojen lisäkasvuksi noin 100 tn/v. Vesienhoidon tavoitteena on estää pintavesien tilan heikkeneminen, ja saavuttaa vähintään hyvä ekologinen tila viimeistään vuonna 2027. Merenhoidon päämääränä on puolestaan koko meriympäristön hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen 11 laadullisen kuvaajan osalta. Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027 ei ole esitetty määrällisiä ravinnekuormituksen vähennystavoitteita merialueille, mutta ravinnekuormituksen vähennystarpeen on todettu olevan merkittävää. Kalankasvatuksen osalta toimenpideohjelmassa on todettu, että vesiensuojelun tehostamistarvetta tulee arvioida erityisesti niillä alueilla, joilla ekologinen tila on hyvää huonompi tai tila uhkaa heikentyä kalankasvatuksen kuormituksen takia, ja joilla vesistön tilaa voidaan parantaa kalankasvatuksen kuormituksen alentamisella.

Vertailu Kustavin alueella aiemmin käsiteltyyn tapaukseen (VHaO 16/0348/3, KHO muu päätös 1948/2018)

Kustavin merialueella on aiemmin käsitelty eri oikeusasteissa vastaavanlaista tapausta, jossa keskeisenä asiana on ollut meriympäristön kannalta hyväksyttävä kalankasvatuksen aiheuttama ravinnekuormitus. Siinä Vaasan hallinto-oikeus päätöksellään (1.7.2016 nro 16/0348/3) vähensi mereen päätyvää kokonaisfosfori- ja kokonaistyyppikuormitusta 27 % siitä mitä AVI oli arvioinut sopivaksi. Vuoden 2013 laitoksen toteutuneeseen kuormitukseen verrattuna vähennystä oli 26 %.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään mm. sillä, että kalankasvatuksen ravinnepäästöt myötävaikuttavat osaltaan Saaristomeren rehevöitymiseen. Vaikutukset ovat lähinnä paikalliset. Asiakirjojen perusteella yksittäisten kalankasvatuslaitosten vaikutukset eivät erotu koko alueen (Kustavin Ströömin) rehevöitymisestä eivätkä ne ole muuttaneet alueen yleisluokitusta. Toiminnasta ei myöskään voida arvioida aiheutuvan lähikiinteistöille sellaisia haittavaikutuksia, jotka olisivat luvan myöntämisen esteenä. Vesienhoidon tavoitteena on kuitenkin nostaa alueen ekologinen status luokkaan "hyvä", mikä edellyttää myös paikallisen ravinnekuormituksen vähentämistä.

Hallinto-oikeus totesi muun muassa, että ravinnemäärien alentaminen on tarpeen alueen tilan parantamiseksi ja vesialueen merkittävän pilaantumisen estämiseksi.

Toiminnanharjoittaja valitti asiassa Korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka tutki asian. Valitus hylättiin, eikä hallinto-oikeuden päätöstä muutettu.

Valituksen kohteena olevassa Vuosnaisten laitoksen tapauksessa tilanne on vastaava Ströömin alueen tilanteeseen verrattuna. Vesienhoidon tavoitteena on edelleen nostaa alueen ekologinen status luokkaan "hyvä", mikä edellyttää myös paikallisen ravinnekuormituksen vähentämistä. Varsinais-Suomen ELY-keskus on lausunnossaan tuonut ilmi vähennystarpeen koska jo nykyinen toteutunut kuormitus on vesimuodostuman kannalta liian suuri. Valituksenalainen päätös puolestaan mahdollistaa fosfori- ja typpipäästöjen kasvattamisen noin 2 % laitoksen vuosien 2016–2020 keskimääräisiin toteutuneisiin päästöihin verrattuna. Tämä on ristiriidassa vesienhoidon tavoitteiden kanssa.

Lopuksi

Vesienhoidon tavoitteena on estää pintavesien tilan heikkeneminen, ja saavuttaa vähintään hyvä ekologinen tila viimeistään vuonna 2027. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että tämä edellyttää myös paikallisen kuormituksen vähentämistä. Iniön-Kustavin ulkosaariston ekologinen tila on kaukana vesienhoidon tavoitteesta ja sen tilaa voidaan parantaa kalankasvatuksen kuormituksen alentamisella.

*Lausunnon on esitellyt ylitarkastaja [REDACTED] ja ratkaissut johtaja [REDACTED].
Lausunto on hyväksytty sähköisesti, mistä merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.*

LIITTEET Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 27.12.2022, nro 392/2022, dnro ESAVI/41876/2021

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 1.3.2022, dnro VARELY/690/2017 koskien Nordic Trout Ab:n Vuosnaisten laitoksen ympäristölupahakemusta

Tämä asiakirja VARELY/690/2017 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/690/2017 har godkänts elektroniskt

Esittelijä [REDACTED] 01.02.2023 08:57

Ratkaisija [REDACTED] 01.02.2023 13:53

